



Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. spalio 19 d.
(OR. en)

14398/23

Tarpinstitucinė byla:
2023/0378(COD)

AGRILEG 244
AGRI 632
PHYTOSAN 105
CODEC 1931

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2023 m. spalio 18 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2023) 661 final
Dalykas:	Pasiūlymas - EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS, kuriuo dėl daugiamečių stebėsenos programų, pranešimų apie reguliuojamų nekarantininių kenkėjų buvimą, nukrypti nuo importo draudimų ir specialių importo reikalavimų leidžiančių laikinų nuostatų ir jų suteikimo tvarkos nustatymo, laikinųjų didelės rizikos augalų, augalinių produktų ir kitų objektų importo reikalavimų, didelės rizikos augalų įtraukimo į sąrašą procedūrų nustatymo, fitosanitarinių sertifikatų turinio, augalų pasų naudojimo ir tam tikrų ataskaitų teikimo reikalavimų, susijusių su demarkacinėmis zonomis ir kenkėjų stebėseną, iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/2031

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2023) 661 final.

Pridedama: COM(2023) 661 final



EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 10 17
COM(2023) 661 final

2023/0378 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo dėl daugiamečių stebėsenos programų, pranešimų apie reguliuojamų nekarantininių kenkėjų buvimą, nukrypti nuo importo draudimų ir specialių importo reikalavimų leidžiančių laikinų nuostatų ir jų suteikimo tvarkos nustatymo, laikinųjų didelės rizikos augalų, augalinių produktų ir kitų objektų importo reikalavimų, didelės rizikos augalų įtraukimo į sąrašą procedūrų nustatymo, fitosanitarinių sertifikatų turinio, augalų pasų naudojimo ir tam tikrų ataskaitų teikimo reikalavimų, susijusių su demarkacinėmis zonomis ir kenkėjų stebėseną, iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/2031

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Teisės aktai dėl apsaugos nuo augalų ar augalinių produktų kenkėjų priemonių Sąjungos lygmeniu nustatyti nuo XX a. aštuntojo dešimtmečio. Tie teisės aktai labai svarbūs žemės ūkio, kraštovaizdžio ir aplinkos apsaugai Sąjungoje. Pirmasis Sąjungos fitosanitarijos politikos vertinimas ir peržiūra buvo atliekami 2008–2016 m., po jų buvo priimtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/2031¹ (toliau – Reglamentas), kuriuo panaikinta ir pakeista Tarybos direktyva 2000/29/EB². Šiuo metu Reglamentas yra pagrindinė Sąjungos augalų sveikatos politikos teisinė sistema.

Reglamento 50 straipsnyje ir 79 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad iki 2021 m. pabaigos Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitas dėl importo priemonių vykdymo užtikrinimo ir veiksmingumo, taip pat dėl veiklos vykdytojų patirties, įgytos išplėtus augalo paso taikymo sritį, į ją įtraukiant visus sodinti skirtus augalus (toliau – pagal 50 straipsnį ir 79 straipsnio 6 dalį pateiktos ataskaitos).

Komisija pateikė tas ataskaitas 2021 m. gruodžio 10 d.

Importo priemonių ataskaitoje padaryta išvada, kad galima manyti, jog tos importo priemonės ir augalų sveikatos kontrolės įtraukimas į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/625³ taikymo sritį padėjo siekti tikslų stiprinti Sąjungos fitosanitarinę apsaugą ir aktyviau imtis kovos su kenkėjais veiksmy, laikantis Tarptautinės augalų apsaugos konvencijos (IPPC) taisyklių, taikant rizika grindžiamus ir skaidrius metodus.

Ataskaitoje dėl augalų pasų sistemos taikymo srities išplėtimo, kad ji būtų taikoma visiems sodinti skirtiems augalams, padaryta išvada, kad šis išplėtimas padėjo siekti Reglamento tikslų. Konkrečiau, tai padėjo padidinti apsaugos nuo karantininių kenkėjų veiksmingumą, pagerinti pasirengimą nustatyti naujus Sąjungai susirūpinimą keliančius augalų kenkėjus, pagerinti atitinkamų suinteresuotųjų šalių supratimą ir informuotumą apie augalų sveikatos svarbą, taip pat suteikti daugiau galimybių nustatyti kenkėjus.

¹ 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) Nr. 1143/2014 ir panaikinamos Tarybos direktyvos 69/464/EEB, 74/647/EEB, 93/85/EEB, 98/57/EB, 2000/29/EB, 2006/91/EB ir 2007/33/EB (OL L 317, 2016 11 23, p. 4).

² 2000 m. gegužės 8 d. Tarybos direktyva 2000/29/EB dėl apsaugos priemonių nuo augalams ir augaliniams produktams kenksmingų organizmų įvežimo į Bendriją ir išplitimo joje (OL L 169, 2000 7 10, p. 1).

³ 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 999/2001, (EB) Nr. 396/2005, (EB) Nr. 1069/2009, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 ir (ES) 2016/2031, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1/2005 ir (EB) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB, ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 854/2004 ir (EB) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB (Oficialios kontrolės reglamentas) (OL L 95, 2017 4 7, p. 1).

Ataskaitose nustatytos sritys, kuriose reikėjo toliau rengti diskusijas, siekiant padidinti ne tik augalų sveikatos, bet ir oficialios kontrolės taisyklių veiksmingumą ir praktinį įgyvendinimą. Tos diskusijos vyko 2022 m. su valstybių narių augalų sveikatos vyriausiais pareigūnais, taip pat su Sąjungos asociacijomis, susijusiomis su augalų sveikata. Remiantis jomis padaryta išvada, kad reikia tam tikrų sistemos patobulinimų, kuriuos buvo galima padaryti tik iš dalies pakeitus Reglamentą. Tie patobulinimai susiję su poreikiu i) pateikti deklaracijas dėl reguliuojamų nekarantininių kenkėjų fitosanitarinio sertifikato, ii) pranešti apie taisyklių, susijusių su reguliuojamais nekarantininiais kenkėjais, nesilaikymą elektroninėje pranešimo sistemoje (oficialios kontrolės informacijos valdymo sistemoje – IMSOC), iii) parengti ES nepriklausančių šalių prašymų dėl laikinų nuo importo draudimų nukrypti leidžiančių nuostatų teikimo ir nagrinėjimo procedūrinės taisyklės, iv) nustatyti didelės rizikos augalų nustatymo ir įtraukimo į sąrašą procedūras ir v) racionalizuoti prievolę prie tam tikrų augalų pritvirtinti augalo pasą.

Tolesni patobulinimai nustatyti atsižvelgiant į Komisijos per pirmuosius penkerius Reglamento taikymo metus įgytą patirtį, susijusią su i) priemonėmis nuo kenkėjų, kurie laikomi karantininiais kenkėjais, tačiau kurie dar nėra visapusiškai įvertinti, ii) autonominių aktų poreikiu, siekiant priimti laikinas nuo importo draudimų nukrypti leidžiančias nuostatas ir specialius importo reikalavimus, iii) poreikiu nustatyti laikinus importo reikalavimus, taikomus įvežant į Sąjungą augalus, augalinius produktus ar kitus objektus, kurie buvo išbraukti iš didelės rizikos augalų sąrašo, tačiau kurių fitosanitarinė rizika nebuvo visapusiškai įvertinta, iv) trečiųjų valstybių lygiavertiškumo reikalavimų nustatymu ir v) alternatyviais oficialiais patvirtinimais.

Galiausiai, remiantis Komisijos komunikatu „Ilgalaikis ES konkurencingumas. Perspektyvos po 2030 m.“⁴, buvo nustatyta, kad tam tikri ataskaitų teikimo elementai patenka į Komisijos įsipareigojimo racionalizuoti valstybių narių ir profesionalių veiklos vykdytojų ataskaitų teikimo prievolės taikymo sritį.

Ataskaitų teikimo prievolių racionalizavimas

Kalbant apie ataskaitų teikimo prievolių racionalizavimą, Komisija ėmėsi horizontaliosios iniciatyvos. Savo komunikate „Ilgalaikis ES konkurencingumas. Perspektyvos po 2030 m.“ ji pabrėžė reglamentavimo sistemos, kuria užtikrinama, kad tikslai būtų pasiekti mažiausiomis sąnaudomis, svarbą. Todėl ji įsipareigojo suteikti naują postūmį siekiant racionalizuoti ir supaprastinti ataskaitų teikimo reikalavimus, kad galiausiai tokia našta būtų sumažinta 25 proc., nepakenkiant susijusiems politikos tikslams.

Jos bendrieji tikslai apibendrinami taip:

- a) padidinti teisinį tikrumą ir aiškumą kompetentingoms institucijoms ir profesionaliems veiklos vykdytojams tiek Sąjungoje, tiek trečiosiose valstybėse;
- b) padidinti Sąjungos reglamentavimo procedūrų skaidrumą, lankstumą ir suderinamumą;
- c) skaitmeninimo priemonėmis prisidėti prie ataskaitų teikimo prievolių racionalizavimo ir su jomis susijusių administracinių užduočių.

⁴

Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Ilgalaikis ES konkurencingumas. Perspektyvos po 2030 m.“, COM(2023) 168.

Ataskaitų teikimo reikalavimai yra labai svarbūs užtikrinant teisingą teisės aktų vykdymą ir tinkamą stebėseną. Jų išlaidas iš esmės atsveria jų teikiama nauda, visų pirma stebint ir užtikrinant, kad būtų laikomasi pagrindinių politikos priemonių. Tačiau ataskaitų teikimo reikalavimai taip pat gali užkrauti neproporcingą naštą suinteresuotosioms šalims, ypač MVĮ ir labai mažoms įmonėms. Ilgainiui susikaupę reikalavimai gali lemti perteklines, dubliuojamas ar pasenusias prievoles, neefektyvų jų vykdymo dažnumą ir terminus arba netinkamus informacijos surinkimo metodus.

Taigi pasiūlymu taip pat siekiama racionalizuoti ataskaitų teikimo prievoles, taikant kelias priemones:

- panaikinant ataskaitas, kurios nebėra būtinos;
- skaitmeninant informacijos perdavimą;
- mažinant ataskaitų teikimo reikalavimų taikymo dažnumą.

Ataskaitų teikimo reikalavimai taikomi valdžios institucijoms, o tam tikrais atvejais – netiesiogiai – profesionaliems veiklos vykdytojams. Remiantis siūlomais pakeitimais, tam tikros ataskaitų teikimo prievolės panaikinamos, o kitos yra skaitmeninamos arba jų reikalaujama rečiau.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Pasiūlyme pateikiami pakeitimai, susiję su nuostatų, kuriomis grindžiama Sąjungos augalų sveikatos politika, įgyvendinimu. Pati Sąjungos augalų sveikatos politika jais nekeičiama. Todėl siūlomi pakeitimai labai dera su galiojančia Sąjungos augalų sveikatos politika ir jais siekiama prisidėti prie geresnio jos taikymo.

Pasiūlymai dėl ataskaitų teikimo prievolių yra pirmojo Komisijos iniciatyvų, kuriomis siekiama racionalizuoti ataskaitų teikimo reikalavimus, rinkinio dalis. Tai yra vienas iš nuolatinio proceso, per kurį išsamiai nagrinėjami galiojantys ataskaitų teikimo reikalavimai, siekiant įvertinti jų tolesnį aktualumą ir padidinti efektyvumą, etapų.

Pasiūlymas turės tik teigiamą poveikį siekiant šios politikos srities tikslų, nes juo bus padidintas skaidrumas ir sumažinta administracinė našta kompetentingoms institucijoms, profesionaliems veiklos vykdytojams ir Komisijai.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Reglamento suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis, susijusiomis su žemės ūkiu ir aplinka, pavyzdžiui, biologine įvairove ir klimato kaita, užtikrinamas jo galiojančiomis nuostatomis ir jų įgyvendinimu. Kadangi siūlomais techniniais pakeitimais Reglamento politikos kryptis nekeičiama, suderinamumas su tomis politikos sritimis lieka nepakitęs.

Komisija užtikrina, kad jos teisės aktai atitiktų savo paskirtį ir suinteresuotųjų šalių poreikius. Taip sumažinama administracinė našta ir kartu pasiekiami tikslai pagal Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programą (REFIT). Siūlomi pakeitimai susiję su ataskaitų teikimo prievolių racionalizavimu, sumažinant dėl Sąjungos teisinės sistemos atsirandančios ataskaitų teikimo naštos kompleksiskumą.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Pasiūlymu iš dalies keičiamas bendros žemės ūkio politikos tikslams pasiekti būtinų taisyklių techninis įgyvendinimas augalų, augalinių produktų ir kitų objektų gamybos ir prekybos sektoriuje Sąjungoje.

Šiuo atžvilgiu pasirinkta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 43 straipsnio 2 dalis, kurioje nustatytas teisinis pagrindas priimti nuostatas, būtinas bendros žemės ūkio politikos tikslams siekti.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Pagal SESV 4 straipsnio 2 dalies d punktą Sąjungos ir valstybių narių pasidalijamajai kompetencijai priskiriama žemės ūkio ir žuvininkystės sritis, išskyrus jūrų biologinių išteklių išsaugojimą.

Nuo tada, kai buvo priimta Direktyva 2000/29/EB ir šis reglamentas, visos augalų sveikatos sritys buvo iš esmės reglamentuojamos Sąjungos lygmeniu. Šios taisyklės labai padėjo apsaugoti Sąjungos teritoriją nuo kenkėjų ir ligų. Panašiai ir siūlomų pakeitimų tikslus būtų galima geriau pasiekti, jei atitinkami klausimai būtų reguliuojami tik Sąjungos lygmeniu.

Kalbant apie ataskaitų teikimo prievoles, atitinkami reikalavimai jau nustatyti Sąjungos teisėje. Jie taip pat turėtų būti racionalizuojami Sąjungos lygmeniu.

- **Proporcingumo principas**

Siūlomos priemonės apsiriboja veiksmais, kurių reikia imtis Sąjungos lygmeniu, kad jos būtų veiksmingos ir efektyvios. Siekiant šių veiksmų veiksmingumo ir efektyvumo, manoma, kad tinkamiausia iš dalies pakeisti Reglamentą, atsižvelgiant į tai, kad vienas svarbiausių pasiūlymo elementų yra sustiprinti suderintų priemonių įgyvendinimą valstybėse narėse. Reglamente nustatyti vienodi reikalavimai yra vienintelis būdas užtikrinti aukštą Reglamentą taikančių subjektų kokybės lygį, vidaus rinkos veikimą ir vienodas sąlygas veiklos vykdytojams, taip pat tvarią žemės ūkio ir maisto produktų gamybą.

Racionalizuojant ataskaitų teikimo reikalavimus supaprastinama teisinė sistema, padarant būtiniausius galiojančių reikalavimų pakeitimus, kurie neturės įtakos platesnio politinio tikslo esmei. Todėl pasiūlymas apsiriboja tik tais pakeitimais, kurie yra būtini siekiant užtikrinti efektyvų ataskaitų teikimą, ir jokie esminiai atitinkamų teisės aktų elementai nekeičiami.

- **Priemonės pasirinkimas**

Pasiūlymas rengiamas kaip Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas. Kitos priemonės nebūtų tinkamos, nes pasiūlymu iš dalies keičiamos pagrindinės Europos Parlamento ir Tarybos reglamento nuostatos, kurių Komisija neturi įgaliojimų įgyvendinti įgyvendinimo aktais.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Pagal Reglamento 50 straipsnį ir 79 straipsnio 6 dalį pateiktos ataskaitos buvo pagrįstos konsultacijomis su suinteresuotosiomis šalimis, per kurias prireikus buvo surinkti turimi importo duomenys.

Kalbant apie ataskaitų teikimo prievoles, *ex post* vertinimas arba tinkamumo patikrinimas netaikomi.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Rengiant ataskaitas, pateiktas pagal Reglamento 50 ir 79 straipsnius, vyko išsamios konsultacijos su visomis atitinkamomis suinteresuotosiomis šalimis. Pirmuoju etapu Augalų sveikatos ekspertų grupė, kurią sudarė valstybių narių augalų sveikatos ir augalų bei miškų dauginamosios medžiagos sertifikavimo kompetentingos institucijos, Europos Parlamentas ir atitinkamos Sąjungos lygmens profesinės asociacijos, buvo pakviesta dalyvauti rengiant pagal paskirtį tinkamus klausimynus. Iš viso buvo parengti penki išsamūs klausimynai, susiję su importo procedūromis, importo draudimais, fitosanitariniais importo sertifikatais, oficialia kontrole ir augalų pasais, į kuriuos įtraukti iš viso 234 klausimai, apimantys pagrindinius Reglamentu nustatytus pakeitimus.

Sąjungos kompetentingos institucijos ir Sąjungos lygmens profesinės asociacijos buvo pakviestos dalyvauti konsultacijose specialiu kvietimu, o nacionalinėms asociacijoms ir atskiriems Sąjungos veiklos vykdytojams šios kompetentingos institucijos ir Sąjungos lygmens profesinės asociacijos pranešė apie galimybę dalyvauti konsultacijose pateikdamos atviros priegios nuorodą. Dėl itin techninio pakeitimų pobūdžio visuomenei, į kurią buvo kreiptasi per socialinę žiniasklaidą, buvo skirta labai nedaug klausimų.

Iš viso gauti 563 atsakymai, kurių išsami analizė pateikta penkiose Komisijos Sveikatos ir maisto saugos generalinio direktorato ir Jungtinio tyrimų centro (JRC) parengtose techninėse ataskaitose⁵.

Kalbant apie su importu susijusias nuostatas, valstybių narių nuomonės buvo teigiamos dėl nuostatų ir pasiūlymų, kurie suteikė aiškumo augalų sveikatos kontrolės srityje ir dar labiau sustiprino Sąjungos apsaugą nuo kenkėjų. Sąjungos ir valstybių narių lygmens asociacijos laikėsi nuomonės, kad dėl tam tikrų nuostatų, pavyzdžiui, dėl laikinų draudimų naudoti didelės rizikos augalus, kilo sunkumų jau vykdomai prekybai, todėl paprašė daugiau teisinio aiškumo ir skaidrumo. Asociacijos paprašė daugiau teisinio aiškumo ir skaidrumo taip pat dėl kitų procedūrų, kuriomis galima teigiamai prisidėti prie prekybos, pavyzdžiui, dėl nuostatų, leidžiančių nukrypti nuo nuolatinių draudimų. Šis klausimas sprendžiamas dabartiniame pasiūlyme. Dėl augalų pasų suinteresuotosios šalys laikėsi nuomonės, kad jų pridėjimas prie kiekvieno prekybos vieneto yra papildoma administracinė našta ir susijusios išlaidos, kurios nusveria jų numanomą papildomą naudą. Šis klausimas taip pat nagrinėjamas šiame pasiūlyme.

⁵

2021 m. ataskaitos (europa.eu).

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Be siūlomų pakeitimų, susijusių su ataskaitomis, pateiktomis pagal Reglamento 50 straipsnį ir 79 straipsnio 6 dalį, į pasiūlymą įtraukti pakeitimai, susiję su Komisijos patirtimi, įgyta per pirmuosius penkerius Reglamento taikymo metus. Nors dėl šių pasiūlymų nebuvo konsultuojamasi su suinteresuotosiomis šalimis, konkretūs siūlomi pakeitimai susiję su procedūromis, kurių įgyvendinimas buvo laikomas probleminiu, ir jais siekiama kompetentingoms institucijoms, veiklos vykdytojams ir trečiosioms valstybėms suteikti teisinio aiškumo ir tikrumo.

Kalbant apie ataskaitų teikimo prievoles, šie pasiūlymai buvo nustatyti atlikus esamų ataskaitų teikimo prievolių vidaus tikrinimą ir remiantis patirtimi, įgyta taikant susijusius teisės aktus. Kadangi tai yra Sąjungos teisės aktuose nustatytų duomenų teikimo reikalavimų nuolatinio vertinimo proceso etapas, tokios naštos ir jos poveikio suinteresuotosioms šalims tikrinimas bus tęsiamas.

- **Poveikio vertinimas**

Remiantis Komisijos atlikta analize, siūlomais pakeitimais nedaroma didelio ekonominio poveikio, poveikio aplinkai ar socialinio poveikio. Todėl Komisija nusprendė neatlikti į pasiūlymą įtrauktų tikslinių techninių pakeitimų poveikio vertinimo.

Pasiūlymas iš dalies parengtas remiantis ataskaitomis, kurias Komisija pateikė Europos Parlamentui ir Tarybai pagal Reglamento (ES) 2016/2031 50 ir 79 straipsnius. Jis taip pat grindžiamas patirtimi, įgyta taikant Reglamentą (ES) 2016/2031. Rengiant ataskaitą, vyko išsamios konsultacijos su visomis atitinkamomis suinteresuotosiomis šalimis. 2021 m. gruodžio 10 d. tas ataskaitas pateikus Europos Parlamentui ir Tarybai, buvo nustatytos sritys, kurias verta toliau aptarti. Todėl 2022 m. vyko diskusijos su augalų sveikatos vyriausiais pareigūnais ir ES asociacijomis, susijusiomis su augalų sveikata ir augalų bei miško dauginamąja medžiaga, ir padaryta išvada, kad reikia tam tikrų patobulinimų, kurie galimi tik iš dalies pakeitus Reglamentą. Kalbant apie ataskaitų teikimo prievoles, siūlomi pakeitimai susiję su ribotais ir tiksliniais teisės aktų pakeitimais, siekiant racionalizuoti ataskaitų teikimo reikalavimus. Jie grindžiami patirtimi, įgyta įgyvendinant atitinkamus teisės aktus. Tie pakeitimai nedaro didelio poveikio politikai, jais tik užtikrinamas efektyvesnis ir veiksmingesnis įgyvendinimas. Dėl tikslinio šių pakeitimų pobūdžio ir atitinkamų politikos galimybių trūkumo poveikio vertinimas nebūtinas.

Apskritai tikimasi, kad siūlomų pakeitimų poveikis bus minimalus ir teigiamas tiek kompetentingoms institucijoms, tiek profesionaliems veiklos vykdytojams. Jais bus sumažinta administracinė našta, padidintas teisinis aiškumas ir palengvinta prekyba atitinkamomis prekėmis.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Pasiūlyme pateikiamos tikslinės nuostatos, kuriomis patobulinama jau veikianti sistema, nustatant paprastesnę, aiškesnę ir mažiau apsunkinančią reglamentavimo tvarką ES veiklos vykdytojams ir kompetentingoms institucijoms bei užtikrinant didesnę skaidrumą trečiosioms valstybėms.

Kalbant apie ataskaitų teikimo prievoles, šiuo pasiūlymu siekiama supaprastinti teisės aktus ir sumažinti naštą suinteresuotosioms šalims, visų pirma administracinėms institucijoms. Juo siekiama kuo labiau sumažinti reikalavimų laikymosi išlaidas mažinant nacionalinių institucijų administracinę naštą ir darbo

krūvi, panaikinant tam tikras ataskaitų teikimo prievoles. Kalbant apie prievolės kasmet pranešti apie demarkacinių zonų buvimo vietas panaikinimą, tą informaciją galima gauti iš Komisijos informacinės sistemos (EUROPHYT), skirtos pranešimams apie protrūkius.

Pasiūlymu taip pat siekiama racionalizuoti prievolę teikti ataskaitas, susijusias su daugiametėmis stebėsenos programomis, dabartinį tos stebėsenos vykdymo dažnumą pratęsiant nuo 5–7 metų iki 10 metų. Taip nacionalinėms valdžios institucijoms bus suteikta papildomo laiko atitinkamai stebėsenai vykdyti. Galiausiai pasiūlymu siekiama suskaitmeninti tam tikras ataskaitų teikimo prievoles, atsižvelgiant į Reglamento (ES) 2017/625 tikslais sukurtas ir šiuo metu taikomas informacines sistemas, taip pat augalų sveikatos stebėsenai skirtą IT sistemą. Dėl tokio skaitmeninimo atitinkamų nuostatų dėl ataskaitų teikimo taikymas būtų labiau pritaikytas skaitmeninei aplinkai.

- **Pagrindinės teisės**

Siūlomais pakeitimais nedaroma jokie poveikio pagrindinėms teisėms, saugomoms pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Poveikio biudžetui nėra.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsenos, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Racionalizuota ataskaitų teikimo tvarka. Pakeitimų, susijusių su įgyvendinimo planais ir stebėsenos prievolėmis, nedaroma. Trečiosioms valstybėms bus suteiktas šešių mėnesių pereinamasis laikotarpis, susijęs su prievole papildomoje fitosanitarinio sertifikato deklaracijoje nurodyti jų taikytas priemones, susijusias su taisyklėmis dėl reguliuojamų nekarantininių kenkėjų.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

*i) **Paaškinimas dėl priemonių nuo kenkėjų, kurie laikinai priskiriami karantininiams kenkėjams, tačiau dar nėra visapusiškai įvertinti***

Reglamento 30 straipsniu Komisijai suteikiami įgaliojimai įgyvendinimo aktais priimti laikinas priemones dėl kenkėjų, kurie dar nėra visapusiškai įvertinti ir dar nereguliuojami kaip Sąjungos karantininiai kenkėjai, rizikos. Taip suteikiama galimybė tuos kenkėjus apdoroti kaip į sąrašą įtrauktus Sąjungos karantininius kenkėjus. Toje nuostatoje nėra aiškiai nurodyta, ar tos priemonės taip pat apima specialius augalų ir kitų prekių importo reikalavimus.

Todėl, siekiant didesnio aiškumo, pasiūlymu iš dalies keičiama Reglamento 30 straipsnio 1 dalis, nurodant, kad laikinos priemonės, kurias reikia priimti, gali apimti tiek augalų ir kitų prekių vežimą Sąjungos viduje, tiek jų importą į Sąjungą.

*ii) **Reikalavimų, susijusių su reguliuojamų nekarantininių kenkėjų fitosanitarinio sertifikato deklaracijomis, pakeitimas***

- Reglamento 71 straipsnio 1 dalyje reikalaujama, kad trečioji valstybė patvirtintų Sąjungos karantininių kenkėjų nebuvimą ir reguliuojamų nekarantininių kenkėjų nebuvimą (arba jų atitiktį atitinkamoms leidžiamosioms nuokrypoms) ant atitinkamų augalų ir prekių. Tai daroma fitosanitariniame sertifikate pateikiant standartinį pareiškimą dėl siuntos atitikties importo taisyklėms, susijusioms su karantininiais kenkėjais ir reguliuojamais nekarantininiais kenkėjais.
- Vadovaujantis Tarptautiniu fitosanitarijos priemonių standartu (angl. ISPM) Nr. 12, Reglamento 71 straipsnio 2 dalyje reikalaujama, kad tais atvejais, kai pagal taikytinus specialius importo reikalavimus yra kelios galimybės, trečioji valstybė fitosanitariniame sertifikate nurodytų, kurią galimybę ji taikė, kad būtų užtikrinta apsauga nuo karantininių kenkėjų. Tačiau ši nuostata taikoma tik karantininiams kenkėjams, o ne reguliuojamiems nekarantininiams kenkėjams.

Todėl pasiūlymu iš dalies keičiama Reglamento 71 straipsnio 2 dalis, kad trečiosios valstybės fitosanitariniame sertifikate galėtų deklaruoti, kaip užtikrinamas taisyklių dėl reguliuojamų nekarantininių kenkėjų laikymasis, jei Sąjungos teisės aktuose yra įvairių galimybių. Šis pakeitimas taip pat būtų suderinamas su atitinkamu tarptautiniu standartu.

iii) *Pranešimas apie taisyklių dėl reguliuojamų nekarantininių kenkėjų nesilaikymą elektroninėje pranešimo sistemoje (oficialios kontrolės informacijos valdymo sistemoje – IMSOC)*

Reglamente nustatyta prievolė pranešti IMSOC apie taisyklių dėl Sąjungos karantininių kenkėjų nesilaikymą (pavyzdžiui, apie Sąjungos karantininių kenkėjų buvimą ant importuojamų augalų). Ta prievolė taisyklių dėl reguliuojamų nekarantininių kenkėjų atžvilgiu Reglamente nenumatyta.

Nesant šio reikalavimo dėl reguliuojamų nekarantininių kenkėjų, valstybės narės taiko nesuderintus ir neskaitmeninius metodus, susijusius su priemonėmis, kuriomis Sąjungai ir trečiajai valstybei pranešama apie taisyklių dėl reguliuojamų nekarantininių kenkėjų nesilaikymą.

Todėl pasiūlymu iš dalies keičiami Reglamento 37 ir 104 straipsniai, siekiant užtikrinti, kad apie taisyklių dėl reguliuojamų nekarantininių kenkėjų nesilaikymą ir tolesnius veiksmus Sąjungoje būtų pranešama suderintu būdu. Tai taip pat užtikrins suderinamumą su atitinkamomis taisyklėmis dėl karantininių kenkėjų ir apskritai padidins ES fitosanitarinės apsaugos lygį.

iv) *Įgaliojimų priimti Komisijos aktą autonominiais aktais, laikinai nukrypti nuo importo draudimų ir specialių importo reikalavimų bei laikinų specialių importo reikalavimų, taikomų prekėms, kurios buvo išbrauktos iš didelės rizikos augalų, augalinių produktų ir kitų objektų sąrašo, tačiau kurių kenkėjų rizika nebuvo visapusiškai įvertinta, nustatymas*

Reglamento 40 straipsnyje dėl draudimų importuoti augalus, augalinius produktus ir kitus objektus iš trečiųjų valstybių nustatyta Komisijos prievolė sudaryti bendrą tų draudimų sąrašą. Tie draudimai susiję su vienu ar keliais konkrečiais karantininiais kenkėjais, jų galiojimo pabaigos data nenustatyta ir jie paprastai taikomi visoms arba daugeliui trečiųjų valstybių.

Tačiau pagal sanitarijos ir fitosanitarijos taisykles trečiajai valstybei turėtų būti leidžiama prašyti leisti nukrypti nuo tų importo draudimų, jei ji mano, kad taiko sistemą, kuria būtų galima užtikrinti Sąjungoje reikalaujamą fitosanitarinės apsaugos lygį. Tokiais atvejais reikia leisti laikinai nukrypti nuo atitinkamų draudimų.

Panašiai kaip ir kalbant apie nukrypimą nuo importo draudimų, esama atveju, kai reikia leisti laikinai nukrypti nuo specialių ir lygiaverčių reikalavimų, aprašytų 41 straipsnio 2 dalyje nurodytame sąraše. Pavyzdžiui, trečioji valstybė gali prašyti, kad Sąjunga priimtų alternatyvias priemones, kurios, jos nuomone, yra efektyvios siekiant iki priimtino lygio sumažinti augalų, augalinių produktų ar kitų objektų, kurie užkrėsti kenkėjais, įvežimo į Sąjungą riziką. Pasiūlyme numatyta galimybė, remiantis preliminariniu vertinimu, priimti nuostatą, kuria būtų leista nukrypti nuo 41 straipsnio 2 dalies specialių reikalavimų.

Tokios laikinos nukrypti leidžiančios nuostatos paprastai taikomos vienai trečiajai valstybei arba jos daliai. Jos turėtų būti suteikiamos tik tuo atveju, jei laikomasi labai išsamių specialių importo reikalavimų. Tie reikalavimai galėtų apimti visus etapus nuo gamybos iki eksporto į Sąjungą, pavyzdžiui, gamybos metodus, apdorojimo būdus ir kitus metodus, kuriais siekiama sumažinti atitinkamų kenkėjų riziką, taip pat apžiūras, mėginių ėmimą, tyrimus ir kitas fitosanitarijos priemones, kad būtų pasiektas Sąjungoje reikalaujamas apsaugos lygis. Tos nukrypti leidžiančios nuostatos turėtų būti numatytos autonominiuose aktuose laikinam laikotarpiui, kad būtų galima visapusiškai įvertinti priemonių veiksmingumą ir prireikus lanksčiai pakeisti sąlygas arba pačią nukrypti leidžiančią nuostatą. Kai laikinos priemonės bus stabilizuotos ir audituotos ir bus atliktas išsamus vertinimas, nukrypti leidžiančios nuostatos laikinas statusas gali būti panaikintas. Kalbant apie prekes, kurioms taikomos nuo importo draudimų nukrypti leidžiančios nuostatos, tuo metu atitinkama prekė iš atitinkamos trečiosios valstybės bus įtraukta į specialių importo reikalavimų sąrašą, priimtą pagal Reglamento 41 straipsnio 2 dalį. Be to, jei laikinos nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo laikotarpiu paaiškėja, kad rizika nesumažėja iki priimtino lygio, ta nukrypti leidžianti nuostata bus nedelsiant panaikinta ir atitinkama prekė iš atitinkamos trečiosios valstybės bus perkelta į draudžiamų prekių sąrašą pagal Reglamento 40 straipsnį.

Be nuostatų, leidžiančių nukrypti nuo importo draudimų ir specialių importo reikalavimų, patirtis, susijusi su prekių pašalinimu iš didelės rizikos augalų, augalinių produktų ir kitų objektų sąrašo, parodė, kad yra atveju, kai, nors buvo įvertinta bendra prekės keliama rizika, tam tikri nustatyti kenkėjai nebuvo įvertinti. Todėl reikia priimti laikinus specialius importo reikalavimus, kad būtų galima visapusiškai įvertinti tų kenkėjų riziką. Visiškai pašalinus šią riziką, atitinkama prekė iš atitinkamos trečiosios valstybės bus įtraukta į sąrašą, priimtą pagal Reglamento 41 straipsnio 2 dalį, arba jai bus suteiktas lygiavertiškumas.

Siekiant užtikrinti aiškesnį ir skaidresnį laikinų nuo importo draudimų ir specialių importo reikalavimų nukrypti leidžiančių nuostatų suteikimo procesą, taip pat specialių importo reikalavimų ir laikinų specialių importo reikalavimų, taikomų iš didelės rizikos augalų sąrašo išbrauktoms prekėms, taip pat augaliniams produktams ir kitiems objektams, kurių kenkėjų rizika nebuvo visapusiškai įvertinta, nustatymo procesą, pasiūlymu į Reglamentą įtraukiamas naujas 42a straipsnis, kuriuo Komisijai suteikiami atskiri įgaliojimai priimti

autonominius įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos tos laikinos nuo nustatytų draudimų nukrypti leidžiančios nuostatos arba specialūs importo reikalavimai.

v) *Įgaliojimų priimti Komisijos aktą, kuriuo būtų priimtos trečiųjų valstybių prašymų leisti laikinai nukrypti nuo importo draudimų arba importo reikalavimų pateikimo ir nagrinėjimo procedūrinės taisyklės, nustatymas*

Reglamento 40 straipsnyje nustatytos taisyklės dėl tam tikrų tam tikros kilmės augalų importo draudimo, o 41 straipsnyje – tam tikrų tam tikros kilmės augalų importo taisyklės ir vežimo reikalavimai. Kaip paaiškinta dėl ankstesnio siūlomo pakeitimo, trečiosios valstybės prašymu Komisija tam tikrais atvejais leidžia trečiosioms valstybėms laikinai nukrypti nuo tų draudimų, kad būtų galima importuoti kai kuriuos jų augalus ar kitas prekes, arba nuo importo ir vežimo reikalavimų, kad kai kuriuos jų augalus ar kitas prekes būtų galima importuoti ir toliau įvežti į Sąjungą.

Tačiau standartizuotų šių trečiųjų valstybių prašymų vertinimo procedūrų nėra. Šiuo metu, kai gaunamas trečiosios valstybės prašymas dėl tokios laikinos nukrypti leidžiančios nuostatos, leidimo taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą suteikimo procedūra grindžiama *ad hoc* prašymu pateikti informaciją ir *ad hoc* sprendimu į tą vertinimą įtraukti Europos maisto saugos tarnybą (EFSA). Standartizavus procedūrą būtų nustatytos sprendimų priėmimo proceso taisyklės ir užtikrintas šiuo metu trūkstamas skaidrumas.

Todėl pasiūlymu naujajame Reglamento 42a straipsnyje Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti taisykles dėl standartizuotos procedūros, kaip pateikti ir nagrinėti prašymą leisti laikinai nukrypti nuo importo draudimų ar importo reikalavimų. Tos taisyklės galėtų apimti nurodymus dėl atitinkamų dokumentų rinkinių pateikimo ir vertinimo elementų.

vi) *Įgaliojimų priimti deleguotąjį aktą, kuriuo būtų nustatytos didelės rizikos augalų nustatymo ir įtraukimo į sąrašą procedūros, nustatymas*

Pagal Reglamento 42 straipsnį, laikinas augalų įtraukimas į didelės rizikos augalų sąrašą turėtų būti grindžiamas preliminariniu vertinimu. Tačiau išsamesnės informacijos apie tai, kaip atlikti šį vertinimą, nepateikta. Iki šiol kelios augalų rūšys tik vieną kartą buvo įtrauktos į didelės rizikos augalų sąrašą Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2018/2019⁶. Valstybių narių ekspertai dalyvavo didelės rizikos augalų sąrašo sudarymo procese, pateikdami pasiūlymus, kurie buvo nuodugniai įvertinti ir atliekant tą vertinimą buvo atsižvelgta į mokslinius ir techninius įrodymus.

Tačiau kai kurie subjektai šią procedūrą apibūdino kaip nepakankamai skaidrią, ypač atsižvelgiant į tai, kad dėl šio proceso buvo laikinai uždrausta jau vykdoma prekyba.

Todėl, siekiant skaidrumo, reikėtų aprašyti tą procedūrą ir vertinimui reikalingus elementus. Šiuo atžvilgiu pasiūlymu iš dalies keičiamas

⁶ 2018 m. gruodžio 18 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/2019, kuriuo nustatomas laikinasis didelės rizikos augalų, augalinių produktų arba kitų objektų, apibrėžtų Reglamento (ES) 2016/2031 42 straipsnyje, sąrašas ir augalų, kuriuos įvežant į Sąjungą nereikalaujama fitosanitarinių sertifikatų, kaip nustatyta to reglamento 73 straipsnyje, sąrašas (OL L 323, 2018 12 19, p. 10).

Reglamento 42 straipsnis, suteikiant Komisijai įgaliojimus priimti deleguotąjį aktą, kuriame būtų aprašyta tų didelės rizikos augalų nustatymo ir įtraukimo į sąrašą procedūra ir konkretūs vertinimui atlikti reikalingi elementai.

vii) *Teisinio pagrindo, kuriuo remiantis nustatomi trečiųjų valstybių lygiavertiškumo reikalavimai, paaiškinimas, siekiant remtis ne tik vidaus vežimo reikalavimais, bet ir esamais importo reikalavimais, laikantis atitinkamo tarptautinio standarto*

Pagal Reglamento 44 straipsnį, Komisijai suteikiami įgaliojimai įgyvendinimo aktais nustatyti lygiaverčius reikalavimus trečiųjų valstybių sistemoms, kai tokios valstybės užtikrina fitosanitarinės apsaugos lygį, lygiavertį specialiems reikalavimams, taikomiems augalų ir kitų prekių vežimui Sąjungos teritorijoje. Tokiais atvejais trečiosios valstybės fitosanitarijos sistemą vertina Europos maisto saugos tarnyba (EFSA), o Sąjunga priima sprendimą atitinkamus reikalavimus laikyti lygiaverčiais arba ne.

Galimybė nustatyti lygiaverčius reikalavimus trečiųjų valstybių sistemoms tik tais atvejais, kai yra nustatyti augalų, augalinių produktų ar kitų objektų vidaus vežimo reikalavimai, yra ribojamojo pobūdžio, nes neapima atvejų, kai tokių vežimo Sąjungoje reikalavimų nėra, nes nėra žinoma, kad atitinkamas kenkėjas būtų Sąjungos teritorijoje, tačiau nustatyti specialūs importo reikalavimai. Dėl šios priežasties ir pagal siūlomą pakeitimą atitinkama trečioji valstybė turės užtikrinti tokį fitosanitarinės apsaugos lygį, kuris būtų lygiavertis ne tik atitinkamų augalų ir prekių vidaus vežimo reikalavimams, bet ir specialiems importo iš kitų trečiųjų valstybių reikalavimams, taikomiems tiems patiems augalams ir kitoms prekėms, jei tokie specialūs importo reikalavimai yra nustatyti.

Todėl pasiūlymu iš dalies keičiama Reglamento 44 straipsnio 1 dalis, siekiant išplėsti tokių reikalavimų taikymo sritį.

viii) *Įgaliojimų priimti Komisijos aktą, kuriuo būtų racionalizuota prievolė prie tam tikrų augalų pritvirtinti augalo pasą, nustatymas*

Reglamento 88 straipsnyje nustatyta prievolė pritvirtinti augalo pasą prie visų atitinkamų augalų, augalinių produktų ar kitų objektų, nenumatant jokių išimčių. Tačiau tam tikrais atvejais, pavyzdžiui, medinių rąstų ar žolės (velėnos), tam tikrų prekių pobūdis arba jų prekybos tarp profesionalių veiklos vykdytojų tempas yra toks, kad šios prievolės vykdymas tampa nepraktiškas, o gal net neįmanomas.

Todėl pasiūlymu iš dalies keičiamas Reglamento 88 straipsnis, suteikiant Komisijai įgaliojimus įtraukti į sąrašą konkrečias prekes, kurioms netaikoma prievolė prie jų pritvirtinti augalo pasą, ir nustatyti tokios išimties taikymo sąlygas.

ix) *Galimybės pripažinti trečiųjų valstybių išduotus alternatyvius oficialius patvirtinimus suderinimas su tarptautine padėtimi*

Pagal Reglamento 99 straipsnį, Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomi elementai, kurie turi būti įtraukti į trečiųjų valstybių išduodamus oficialius patvirtinimus dėl konkrečių importuojamų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų, išskyrus medinę pakavimo medžiagą, kurių reikalaujama pagal taikytinus tarptautinius standartus. Tačiau kol kas nėra tokių patvirtinimų tarptautinių standartų. Taip

yra dėl to, kad tokie oficialūs patvirtinimai paprastai susiję su labai specifinėmis prekių rūšimis ir kilmės šalimis, o tarptautiniai standartai paprastai yra bendresnio pobūdžio. Ši ribota galimybė priimti oficialius patvirtinimus tik tada, kai jie parengti pagal atitinkamus tarptautinius standartus, taip pat daro poveikį Komisijos įgyvendinimo sprendimams, taikomiems jau daug metų.

Todėl pasiūlymu iš dalies keičiamas Reglamento 99 straipsnis, kad būtų išplėstas reikalavimas, susijęs su taikytiniais tarptautiniais standartais, įtraukiant kitus kriterijus kaip alternatyvą tarptautiniams standartams, ir kad Komisijai būtų suteikti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų nustatyti tų patvirtinimų elementai, nereikalaujant priimti tarptautinių standartų.

x) *Ataskaitų teikimo prievolių racionalizavimas*

Pasiūlymu iš dalies keičiami atitinkami Reglamento straipsniai, susiję su šiomis ataskaitų teikimo prievolėmis:

- a) metinių ataskaitų dėl nustatytų demarkacinių zonų skaičiaus ir vietų, atitinkamų kenkėjų ir atitinkamų priemonių, kurių buvo imtasi per praėjusius kalendorinius metus, teikimo panaikinimu (18 straipsnis);
- b) ataskaitų teikimo racionalizavimu, sumažinant jų teikimo dažnumą ir pratęsiant daugiamečių stebėsenos programų trukmę (t. y. laikotarpio, per kurį valstybės narės turi iširti visus karantininius kenkėjus) nuo 5–7 iki 10 metų (23 straipsnis);
- c) šių ataskaitų teikimo priemonių skaitmeninimu:
 - i) *ad hoc* ataskaitų dėl demarkacinių zonų (18 straipsnis);
 - ii) metinių ataskaitų dėl karantininių kenkėjų stebėsenos rezultatų (22 straipsnis);
 - iii) daugiamečių stebėsenos programų ataskaitų (23 straipsnis);
 - iv) metinių ataskaitų dėl prioritetinių kenkėjų stebėsenos rezultatų (24 straipsnis);
 - v) metinių ataskaitų dėl saugomų zonų karantininių kenkėjų stebėsenos rezultatų (34 straipsnis).

Ši iniciatyva taip pat apima elektroninės ataskaitų teikimo sistemos sukūrimą (103 straipsnis).

xi) *Atitinkami kitų Sąjungos aktų ir baigiamųjų nuostatų pakeitimai*

Netaikoma.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo dėl daugiamečių stebėsenos programų, pranešimų apie reguliuojamų nekarantininių kenkėjų buvimą, nukrypti nuo importo draudimų ir specialių importo reikalavimų leidžiančių laikinų nuostatų ir jų suteikimo tvarkos nustatymo, laikinųjų didelės rizikos augalų, augalinių produktų ir kitų objektų importo reikalavimų, didelės rizikos augalų įtraukimo į sąrašą procedūrų nustatymo, fitosanitarinių sertifikatų turinio, augalų pasų naudojimo ir tam tikrų ataskaitų teikimo reikalavimų, susijusių su demarkacinėmis zonomis ir kenkėjų stebėseną, iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/2031

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 43 straipsnio 2 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) ataskaitų teikimo reikalavimai yra labai svarbūs užtikrinant deramą teisės aktų stebėseną ir tinkamą vykdymą. Tačiau tuos reikalavimus svarbu racionalizuoti, kad būtų užtikrinta, jog jie atitiktų numatytą paskirtį ir būtų sumažinta administracinė našta;
- (2) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/2031² nustatomos taisyklės dėl apsaugos nuo augalų kenkėjų priemonių. Tos taisyklės yra susijusios su reguliuojamų kenkėjų klasifikavimu ir įtraukimu į sąrašą, reikalavimais dėl tam tikrų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų įvežimo į Sąjungos teritoriją ir vežimo joje, stebėseną, pranešimais apie protrūkius, kenkėjų likvidavimo priemonėmis, jei jų aptinkama Sąjungos teritorijoje, ir sertifikavimu;
- (3) be to, Reglamentu (ES) 2016/2031 nustatomi tam tikri ataskaitų teikimo reikalavimai demarkacinių zonų nustatymo ir Sąjungos karantininių kenkėjų, prioritetinių kenkėjų ir saugomų zonų karantininių kenkėjų stebėsenos srityse, kurie turėtų būti

¹

²

2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) Nr. 1143/2014 ir panaikinamos Tarybos direktyvos 69/464/EEB, 74/647/EEB, 93/85/EEB, 98/57/EB, 2000/29/EB, 2006/91/EB ir 2007/33/EB (OL L 317, 2016 11 23, p. 4).

supaprastinti pagal Komisijos komunikatą „Ilgalaikis ES konkurencingumas. Perspektyvos po 2030 m.“³;

- (4) pagal Reglamento (ES) 2016/2031 18 straipsnio 6 dalį, valstybės narės kasmet ne vėliau kaip balandžio 30 d. turi pranešti Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie nustatytų demarkacinių zonų skaičių ir vietą, atitinkamus kenkėjus ir atitinkamas priemones, kurių šiuo atžvilgiu buvo imtasi per ankstesnius kalendorinius metus;
- (5) kaip matyti iš patirties taikant Reglamentą (ES) 2016/2031, siekiant koordinuoti fitosanitarijos politiką Sąjungos lygmeniu, yra veiksmingiau pranešti apie demarkacines zonas iš karto po jų nustatymo. Kai valstybė narė nedelsdama praneša kitoms valstybėms narėms, Komisijai ir profesionaliems veiklos vykdytojams apie demarkacines zonas, galima sužinoti apie atitinkamo kenkėjo buvimą bei plitimą ir priimti sprendimą dėl tolesnių priemonių, kurių reikia imtis. Todėl Reglamento (ES) 2016/2031 18 straipsnio 6 dalyje turėtų būti nustatyta valstybių narių prievolė pranešti Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie demarkacines zonas iš karto po jų nustatymo, kartu nurodant atitinkamus kenkėjus ir atitinkamas priemones, kurių imtasi. Dėl tokios prievolės nesukuriama jokia nauja administracinė našta, nes neatidėliotinas pranešimas apie demarkacines zonas yra galiojanti Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/1715⁴ I priedo 7.1 punkte nustatyta prievolė, kurią šiuo metu taiko visos valstybės narės. Tos prievolės nustatymas Reglamento (ES) 2016/2031 18 straipsnio 6 dalyje dar labiau padidins taikytinų taisyklių dėl demarkacinių zonų aiškumą, o atitinkama Įgyvendinimo reglamente (ES) 2019/1715 nustatyta prievolė turėtų būti panaikinta, kad būtų išvengta atitinkamų nuostatų dubliavimosi;
- (6) be to, remiantis patirtimi, įgyta taikant Reglamento (ES) 2016/2031 18 straipsnio 6 dalį, valstybių narių prievolė kasmet ne vėliau kaip balandžio 30 d. pranešti Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie nustatytų demarkacinių zonų skaičių ir vietas, atitinkamus kenkėjus ir atitinkamas priemones, kurių buvo imtasi per ankstesnius kalendorinius metus, tik padidina administracinę naštą ir neturi praktinės vertės prievolei nedelsiant pranešti apie demarkacines zonas. Todėl ji turėtų būti iš to straipsnio išbraukta;
- (7) pagal Reglamento (ES) 2016/2031 22 straipsnio 3 dalį, 24 straipsnio 2 dalį ir 34 straipsnio 2 dalį, valstybės narės kasmet ne vėliau kaip balandžio 30 d. Komisijai ir kitoms valstybėms narėms turi pateikti ankstesniais kalendoriniais metais vykdytos stebėsenos, susijusios su tam tikrų kenkėjų buvimu Sąjungos teritorijoje, rezultatus. Tai yra atitinkamai Sąjungos karantininiai kenkėjai, kenkėjai, kuriems taikomos pagal Reglamento (ES) 2016/2031 29 ir 30 straipsnius priimtose priemonės, prioritetiniai kenkėjai ir saugomų zonų karantininiai kenkėjai. Be to, pagal Reglamento (ES) 2016/2031 23 straipsnio 2 dalį valstybės narės, gavusios prašymą, turi pranešti Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie parengtas daugiametės stebėsenos programas;
- (8) pagal 23 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą, daugiametės stebėsenos programos parengiamos penkerių–septynerių metų laikotarpiui. Kaip parodė patirtis nuo Reglamento (ES) 2016/2031 taikymo pradžios, valstybėms narėms reikia daugiau

³ COM(2023) 168.

⁴ 2019 m. rugsėjo 30 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2019/1715, kuriuo nustatomos oficialios kontrolės informacijos valdymo sistemos ir jos sudedamųjų dalių veikimo taisyklės (IMSOC reglamentas) (OL L 261, 2019 10 14, p. 37).

laiko toms programoms tinkamai parengti ir plėtoti. Todėl, taip pat siekiant sumažinti kompetentingoms institucijoms tenkančią administracinę naštą, tas laikotarpis turėtų būti pratęstas iki 10 metų. Siekiant teisinio aiškumo, turėtų būti nurodyta, kad tos programos turi būti parengiamos iš eilės einantiems 10 metų laikotarpiams, o pirmasis laikotarpis baigsis 2029 m. gruodžio 14 d., t. y. praėjus 10 metų nuo Reglamento (ES) 2016/2031 taikymo pradžios dienos;

- (9) Reglamento (ES) 2016/2031 30 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nustatyta, kad, jei Komisija padaro išvadą, kad tenkinami to reglamento I priedo 3 skirsnio 2 poskirsnyje nustatyti kriterijai, susiję su kenkėjais, kurie nėra įtraukti į Sąjungos karantininių kenkėjų sąrašą, ji turi nedelsdama priimti įgyvendinimo aktus, kuriais patvirtina tam tikrą laikotarpį taikomas priemones, susijusias su to kenkėjo keliama rizika;
- (10) įgyvendindamos šią nuostatą tam tikros valstybės narės išreiškė abejonių dėl tikslios sąvokos „priemonės“ taikymo srities, visų pirma dėl to, ar ji susijusi su veiksmiais, kurių imamasi dėl prekių importo ar vidaus vežimo, siekiant užkirsti kelią atitinkamo kenkėjo patekimui į Sąjungos teritoriją ir išplitimui joje. Todėl, siekiant teisinio aiškumo ir išsamumo, 30 straipsnio 1 dalis turėtų būti iš dalies pakeista, siekiant konkrečiai nurodyti, kad tos priemonės gali apimti atitinkamo kenkėjo buvimo Sąjungos teritorijoje draudimą ir reikalavimus dėl augalų, augalinių produktų ir kitų objektų įvežimo į Sąjungą ir vežimo joje;
- (11) Reglamento (ES) 2016/2031 41 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad tuo atveju, kai augalai, augaliniai produktai ar kiti objektai į Sąjungos teritoriją buvo įvežti arba joje vežami pažeidžiant to straipsnio 1 dalį, valstybės narės turi patvirtinti būtinas priemones, kaip nurodyta Sąjungos teisės aktuose dėl oficialios kontrolės ir, naudodamos to reglamento 103 straipsnyje nurodytą elektroninę pranešimo sistemą, pranešti Komisijai ir kitoms valstybėms narėms. Tame straipsnyje nustatytas reikalavimas užkirsti kelią Sąjungos karantininių kenkėjų patekimui ant tų augalų, augalinių produktų ar kitų objektų;
- (12) tačiau Reglamento (ES) 2016/2031 37 straipsnyje, susijusiame su priemonėmis, kuriomis siekiama užkirsti kelią reguliuojamų nekarantininių kenkėjų patekimui ant sodinti skirtų augalų, nėra reikalavimo pranešti apie atitinkamų taisyklių pažeidimus.

Todėl Reglamento (ES) 2016/2031 37 straipsnis turėtų būti iš dalies pakeistas nustatant, kad tuo atveju, kai nesilaikoma reikalavimų dėl reguliuojamų nekarantininių kenkėjų, valstybės narės priima būtinas priemones, kaip nurodyta Reglamente (ES) 2017/625, ir, naudodamos Reglamento (ES) 2016/2031 103 straipsnyje nurodytą elektroninę pranešimo sistemą, apie tai praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms;
- (13) todėl Reglamento (ES) 2016/2031 104 straipsnyje, susijusiame su pranešimais apie kenkėjų buvimą, taip pat turėtų būti pateikta nuoroda į 37 straipsnio 1 dalį;
- (14) tam tikrais atvejais tikslinga leisti įvežti į Sąjungos teritoriją tam tikrus augalus, augalinius produktus ar kitus objektus iš tam tikrų trečiųjų valstybių, nukrypstant nuo atitinkamo draudimo, nustatyto pagal Reglamento (ES) 2016/2031 40 straipsnio 1 dalį, arba nuo specialių ir lygiaverčių reikalavimų, nustatytų pagal 41 straipsnio 2 dalį priimtu įgyvendinimo aktu. Atitinkami augalai, augaliniai produktai ir kiti objektai

šiuo metu yra išvardyti atitinkamai Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/2072⁵ VI ir VII prieduose. Tokie atvejai – atvejai, kai trečioji valstybė pateikė prašymą leisti taikyti tokią laikiną nukrypti leidžiančią nuostatą ir pateikė rašytines garantijas, kad jos teritorijoje taikomos priemonės yra veiksmingos mažinant atitinkamą šių augalų, augalinių produktų ar kitų objektų keliamą riziką, o atlikus preliminarų rizikos vertinimą nustatyta, kad taikant tam tikras Reglamento (ES) 2016/2031 II priedo 1 skirsnio 2 ir 3 punktuose nustatytas laikinąsias priemones Sąjungos teritorijai kylančią riziką galima sumažinti iki priimtino lygio;

- (15) siekiant aiškumo ir skaidrumo, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose būtų numatytos tokios nukrypti leidžiančios nuostatos. Siekiant išsamumo, tuose aktuose taip pat turėtų būti nustatytos laikinos priemonės, kurios yra būtinos siekiant sumažinti atitinkamą fitosanitarinę riziką iki priimtino lygio ir kurios suteiktų pakankamai laiko visapusiškai įvertinti visą kenkėjų riziką, susijusią su konkrečiais augalais, augaliniais produktais ar kitais objektais, kuri dar nėra visapusiškai įvertinta. Atlikus atitinkamą vertinimą, pagal Reglamento (ES) 2016/2031 II priedo 2 skirsnyje nustatytus principus tuos augalus, augalinius produktus arba kitus objektus bus galima palikti prekių sąraše arba išbraukti iš jo pagal Reglamento (ES) 2016/2031 40 straipsnio 3 dalį arba 41 straipsnio 3 dalį;
- (16) pagal Reglamento (ES) 2016/2031 42 straipsnio 4 dalį, jeigu remiantis rizikos vertinimu padaroma išvada, kad augalo, augalinio produkto ar kito objekto įvežimui į Sąjungos teritoriją turi būti taikomas draudimas, specialūs reikalavimai arba iš viso netaikomi jokie reikalavimai, jis turi būti išbrauktas iš didelės rizikos augalų, augalinių produktų ir kitų objektų sąrašo. Tačiau, kaip matyti iš to straipsnio taikymo patirties, tam tikrais atvejais tų prekių įvežimui į Sąjungos teritoriją galėtų būti taikomos specialios priemonės, kuriomis atitinkama fitosanitarinė rizika būtų sumažinta iki priimtino lygio, o kai kurių kenkėjų, kurių šeimininkai jie yra, išsamaus įvertinimo vis dar laukiama. Dėl šios priežasties, jei augalai, augaliniai produktai ar kiti objektai kelia fitosanitarinę riziką, kuri dar nėra visapusiškai įvertinta ir dėl jų dar nepriimtas įgyvendinimo aktas pagal 42 straipsnio 4 dalį, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktą, kuriuo jie būtų išbraukti iš didelės rizikos augalų, augalinių produktų ar kitų objektų sąrašo, priimto pagal 42 straipsnio 3 dalį. Siekiant sumažinti fitosanitarinę riziką iki priimtino lygio, tuose aktuose turėtų būti nustatytos laikinos priemonės, susijusios su tų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų įvežimu į Sąjungos teritoriją;
- (17) siekiant užtikrinti proporcingą požiūrį ir kuo greitesnį atitinkamų rizikos vertinimų užbaigimą, visų tų įgyvendinimo aktų taikymo laikotarpis turėtų būti toks, kad pagrindai būtų galima visapusiškai įvertinti visą fitosanitarinę riziką ir atitinkamų trečiųjų valstybių taikomas priemones, ir jis neturėtų būti ilgesnis nei penkeri metai;
- (18) be to, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti deleguotąjį aktą, kuriuo Reglamentas (ES) 2016/2031 būtų papildytas nuostatomis, susijusiomis su procedūra, kurios reikia laikytis siekiant suteikti laikinas nukrypti nuo 40 straipsnio 2 dalies ir 41 straipsnio 2 dalies leidžiančias nuostatas. Tai būtina, nes nuo Reglamento (ES) 2016/2031 priėmimo įgyta patirtis parodė, kad, siekiant užtikrinti skaidrumą ir

⁵ 2019 m. lapkričio 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2019/2072, kuriuo nustatomos vienodos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų įgyvendinimo sąlygos, panaikinamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 690/2008 ir iš dalies keičiamas Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/2019 (OL L 319, 2019 12 10, p. 1–279).

nuoseklumą valstybėms narėms, trečiosioms valstybėms ir atitinkamiems profesionaliems veiklos vykdytojams, būtina standartizuota tokių laikinų nukrypti leidžiančių nuostatų suteikimo tvarka;

- (19) Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti deleguotąjį aktą, kuriuo šis reglamentas būtų papildytas nustatant procedūras, kurių reikia laikytis sudarant didelės rizikos augalų, augalinių produktų ir kitų objektų sąrašą. Ta procedūra turėtų apimti visus toliau nurodytus elementus: susijusių trečiųjų valstybių atitinkamų dokumentų rinkinių rengimą, turinį ir pateikimą; veiksmus, kurių reikia imtis gavus tuos dokumentų rinkinius; atitinkamo rizikos vertinimo atlikimo procedūras; dokumentų rinkinių, susijusių su konfidencialumu ir duomenų apsauga, tvarkymą. Tai būtina, nes patirtis parodė, kad nustatyta didelės rizikos augalų įtraukimo į sąrašą tvarka galėtų užtikrinti skaidrumą ir nuoseklumą valstybėms narėms, trečiosioms valstybėms ir atitinkamiems profesionaliems veiklos vykdytojams;
- (20) pagal Reglamento (ES) 2016/2031 44 straipsnio 1 dalies a punktą, Komisija, gavusi konkrečios trečiosios valstybės prašymą, įgyvendinimo aktais turi nustatyti lygiavertius reikalavimus, jei atitinkama trečioji valstybė, taikydama vieną ar kelias konkrečias priemones, kurias ji oficialiai kontroliuoja, užtikrina tokį fitosanitarinės apsaugos lygį, kuris yra lygiavertis specialiems reikalavimams, susijusiems su atitinkamų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų vežimu Sąjungos teritorijoje;
- (21) tos nuostatos įgyvendinimo patirtis parodė, kad nustatyti reikalavimus, lygiavertius tik specialiems augalų, augalinių produktų ir kitų objektų vežimo Sąjungos teritorijoje reikalavimams, nėra nei tinkama, nei įmanoma tuo atveju, kai tokių vežimo reikalavimų nėra. Tai dažnai pasitaiko praktikoje, kai Sąjungos taisyklės susijusios su kenkėjais, kurie aptinkami tik trečiosiose valstybėse, o ne Sąjungos teritorijoje, ir kai priimti tik prekių įvežimo į Sąjungos teritoriją reikalavimai;
- (22) dėl šios priežasties atitinkamos trečiosios valstybės prašomas fitosanitarinės apsaugos lygis taip pat turėtų būti lygiavertis taikytiniams specialiems reikalavimams, susijusiems su atitinkamų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų įvežimu į Sąjungos teritoriją iš visų arba tam tikrų trečiųjų valstybių;
- (23) pagal Reglamento (ES) 2016/2031 71 straipsnio 2 dalį, fitosanitarinio sertifikato skirsnyje „Papildomas deklarasavimas“ turi būti nurodyta, kuris konkretus reikalavimas įvykdytas, kai atitinkamu įgyvendinimo aktu, priimtu atitinkamai pagal 28 straipsnio 1 ir 2 dalis, 30 straipsnio 1 ir 3 dalis, 37 straipsnio 2 dalį, 41 straipsnio 2 ir 3 dalis ir 54 straipsnio 2 ir 3 dalis leidžiama pasirinkti iš kelių su tokiais reikalavimais susijusių galimybių. Nurodant tą informaciją turi būti pateikta visa atitinkamo reikalavimo formuluotė;
- (24) praktiškai įgyvendinant Reglamentą (ES) 2016/2031 paaiškėjo, kad fitosanitariniuose sertifikatuose taip pat turėtų būti pateikta nuoroda į reikalavimus, priimtus pagal Reglamento 37 straipsnio 4 dalį, t. y. priemones, kuriomis užkertamas kelias Sąjungos reguliuojamų nekarantininių kenkėjų patekimui ant atitinkamų sodinti skirtų augalų, kaip nurodyta to reglamento 36 straipsnio f punkte, jei atitinkamoje nuostatoje numatytos kelios skirtingos tokių reikalavimų taikymo galimybės. Tai atitinka požiūrį į Sąjungos karantininius kenkėjus, nes to reglamento 71 straipsnio 2 dalyje daroma nuoroda į įgyvendinimo aktą, priimtą pagal 41 straipsnio 2 ir 3 dalis. Be to, tai taip pat suteiks daugiau aiškumo ir tikrumo kompetentingoms institucijoms, profesionaliems veiklos vykdytojams ir trečiosioms valstybėms dėl reguliuojamų nekarantininių kenkėjų ir atitinkamų sodinti skirtų augalų taisyklių taikymo;

- (25) dėl šios priežasties Reglamento (ES) 2016/2031 71 straipsnio 2 dalyje turėtų būti pateikta nuoroda į įgyvendinimo aktus, priimtus pagal 37 straipsnio 4 dalį. Be to, turėtų būti išbraukta nuoroda į 37 straipsnio 2 dalį, nes ji nesusijusi su fitosanitarinio sertifikato skirsnio „Papildomas deklaravimas“ turiniu;
- (26) pagal Reglamento (ES) 2016/2031 88 straipsnį, atitinkami profesionalūs veiklos vykdytojai augalų pasus turi pritvirtinti prie atitinkamų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų prekybos vieneto, prieš juos vežant Sąjungos teritorijoje, vadovaudamiesi Reglamento (ES) 2016/2031 79 straipsniu, arba prieš juos įvežant į saugomą zoną ar vežant joje pagal 80 straipsnį. Kai tokie augalai, augaliniai produktai ar kiti objektai vežami pakuotėje, ryšulyje arba konteineryje, augalo pasas turi būti pritvirtintas prie tos pakuotės, ryšulio arba konteinerio;
- (27) Reglamentu (ES) 2016/2031 grindžiama prekybos praktika parodė, kad tam tikrais atvejais prie tam tikrų augalų, augalinių produktų ar kitų objektų prekybos vienetų augalų paso praktiškai neįmanoma pritvirtinti dėl jų dydžio, formos ar kitų specifinių savybių arba dėl to, kad vienas profesionalus veiklos vykdytojas greitai juos perduoda kitam. Vietoj to turėtų būti leidžiama tų augalų, augalinių produktų ar kitų objektų prekybos vienetus vežti Sąjungos teritorijoje su augalo pasu, pateikiamu kitu būdu nei fiziškai pritvirtinant. Reglamento (ES) 2016/2031 reikalavimai dėl augalų pasų išdavimo atitinkamiems augalams, augaliniams produktams ir kitiems objektams turi likti galioti;
- (28) todėl Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti deleguotąjį aktą, kuriuo tam tikrus augalus, augalinius produktus ir kitus objektus dėl jų dydžio, formos, prekybos tempo ar kitų specifinių savybių, dėl kurių toks tvirtinimas yra nepraktiškas, būtų leidžiama vežti prie jų prekybos vienetų nepritvirtinus augalų paso. Šiuo atžvilgiu būtina nustatyti sąlygas, kuriomis būtų užtikrinta, kad augalo pasas ir toliau būtų naudojamas, nors ir nepritvirtintas, ir jame vis dar nurodomi atitinkami augalai, augaliniai produktai ir kiti objektai, siekiant užtikrinti, kad augalo pasas visada būtų susietas su atitinkama preke, naudojant specialų ženklą, lustą, duomenų bazę ar kitus tinkamus elementus;
- (29) pagal Reglamento (ES) 2016/2031 99 straipsnio 1 dalį, Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais tas reglamentas papildomas nustatant elementus, kurie turi būti įtraukti į oficialius patvirtinimus, skirtus augalams, augaliniams produktams ar kitiems objektams, išskyrus medinę pakavimo medžiagą, kurių reikalaujama pagal taikytinus tarptautinius standartus. Nuo tada, kai buvo priimtas Reglamentas (ES) 2016/2031, tokie tarptautiniai standartai nepriimti ir jokia tarptautinė organizacija šiuo metu neatlieka parengiamojo darbo tokiems standartams parengti. Todėl, nesant tokių tarptautinių standartų, remiantis Reglamento (ES) 2016/2031 99 straipsniu neįmanoma priimti deleguotojo akto, kuriuo būtų nustatyti būtini atitinkamų oficialių patvirtinimų elementai. Kadangi tokio deleguotojo akto nėra, atitinkami augalai, augaliniai produktai ar kiti objektai negali būti įvežami į Sąjungos teritoriją kartu su tais oficialiais patvirtinimais kaip fitosanitarinių sertifikatų pakaitalais;
- (30) be to, pagal tam tikrus įgyvendinimo aktus, priimtus pagal Tarybos direktyvas 77/93/EEB⁶ ir 2000/29/EB⁷, augalai, augaliniai produktai ir kiti objektai vis

⁶ 1976 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyva 77/93/EEB dėl apsaugos priemonių, skirtų apsisaugoti nuo augalams arba augaliniams produktams kenksmingų organizmų įvežimo į valstybes nares (OL L 26, 1977 I 31, p. 20).

dar įvežami į Sąjungos teritoriją kartu su oficialiais patvirtinimais, išskyrus fitosanitarinius sertifikatus, išduotais keliuose trečiosiose valstybėse. Tie aktai visų pirma yra Komisijos sprendimai 93/365/EB⁸, 93/422/EEB⁹, 93/423/EEB¹⁰ ir Įgyvendinimo sprendimas 2013/780/ES¹¹. Tie sprendimai buvo priimti nesant atitinkamų tarptautinių standartų;

- (31) patirtis, įgyta taikant Reglamentą (ES) 2016/2031 ir tuos tebegaliojančius sprendimus, rodo, kad tais oficialiais patvirtinimais užtikrinamos tinkamos Sąjungos teritorijos fitosanitarinės apsaugos garantijos, nepaisant to, kad niekada nebuvo atitinkamų tarptautinių standartų. Dėl šios priežasties ir siekiant užtikrinti nuolatinį oficialių patvirtinimų naudojimą pagal Reglamentą (ES) 2016/2031, iš 99 straipsnio 1 dalies turėtų būti išbraukta sąlyga, kad to deleguotojo akto elementų reikalaujama pagal taikytinus tarptautinius standartus;
- (32) pagal Reglamento (ES) 2016/2031 103 straipsnį, Komisija turi sukurti elektroninę valstybių narių pranešimų teikimo sistemą. Siekiant užtikrinti, kad tokia elektroninė sistema taip pat galėtų būti taikoma teikiant ataskaitas, pavyzdžiui, Sąjungos karantininių kenkėjų, prioritetinių kenkėjų ir saugomų zonų karantininių kenkėjų stebėsenos ataskaitas, to straipsnio pirmas sakinyss turėtų būti iš dalies pakeistas, kad į jį taip pat būtų įtrauktos valstybių narių teikiamos ataskaitos. Tai būtina siekiant racionalizuoti ataskaitų teikimo sistemą ir sustiprinti fitosanitarijos priemonių skaitmeninimo procesą;
- (33) todėl Reglamentas (ES) 2016/2031 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (34) kad trečiosios valstybės ir jų profesionalūs veiklos vykdytojai galėtų prisitaikyti prie naujų fitosanitarinių sertifikatų išdavimo taisyklių, susijusių su atitinkamų taisyklių dėl reguliuojamų nekarantininių kenkėjų laikymusi, Reglamento (ES) 2016/2031 71 straipsnio 2 dalies pakeitimas turėtų būti taikomas nuo... [6 mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos],

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (ES) 2016/2031 pakeitimai

⁷ 2000 m. gegužės 8 d. Tarybos direktyva 2000/29/EB dėl apsaugos priemonių nuo augalams ir augaliniams produktams kenksmingų organizmų įvežimo į Bendriją ir išplitimo joje (OL L 169, 2000 7 10, p. 1).

⁸ 1993 m. birželio 2 d. Komisijos sprendimas 93/365/EEB, suteikiantis teisę valstybėms narėms nukrypti nuo kai kurių Tarybos direktyvos 77/93/EEB nuostatų, susijusių su termiškai apdorota spygliuočių mediena, kilusia iš Kanados, ir nustatantis rodiklių, taikytinų termiškai apdorotai medienai, sistemą (OL L 151, 1993 6 23, p. 38).

⁹ 1993 m. birželio 22 d. Komisijos sprendimas 93/422/EEB, leidžiantis valstybėms narėms numatyti nukrypimą nuo kai kurių Tarybos direktyvos 77/93/EEB nuostatų dėl specialiose krosnyse išdžiovintos spygliuočių medienos, kilusios iš Kanados, ir nustatantis specialiose krosnyse išdžiovintai medienai taikytinos indikatorių sistemos detales (OL L 195, 1993 8 4, p. 51).

¹⁰ 1993 m. birželio 22 d. Komisijos sprendimas 93/423/EEB, leidžiantis valstybėms narėms numatyti leidžiančias nukrypti nuo tam tikrų Tarybos Direktyvos 77/93/EEB nuostatų dėl Jungtinių Amerikos Valstijų kilmės dirbtinai džiovintos spygliuočių medienos ir patikslinantis dirbtinai džiovintai medienai taikytiną rodiklių sistemą (OL L 195, 1993 8 4, p. 55).

¹¹ 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas 2013/780/ES, kuriuo leidžiama nukrypti nuo Tarybos direktyvos 2000/29/EB 13 straipsnio 1 dalies ii punkto nuostatų dėl Jungtinių Amerikos Valstijų kilmės ąžuolo (*Quercus* L.), platano (*Platanus* L.) ir cukrinio klevo (*Acer saccharum* Marsh.) pjautinės medienos be žievės (OL L 346, 2013 12 20, p. 61).

Reglamentas (ES) 2016/2031 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 18 straipsnio 6 dalies pirmą pastraipą pakeičiama taip:

„Valstybės narės praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie demarkacines zonas iš karto po jų nustatymo, kartu nurodydamos atitinkamus kenkėjus ir atitinkamas priemones, kurių buvo imtasi. Tie pranešimai pateikiami naudojant 103 straipsnyje nurodytą elektroninę pranešimo sistemą.“;
- 2) 22 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą pakeičiama taip:

„Kasmet ne vėliau kaip balandžio 30 d. valstybės narės praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie 1 dalyje nurodytos stebėsenos, vykdytos per ankstesnius kalendorinius metus, rezultatus. Į tas ataskaitas įtraukiama informacija apie stebėsenos vykdymo vietą, laiką, atitinkamus kenkėjus, augalus, augalinius produktus ar kitus objektus, patikrų ir paimtų mėginių skaičių ir su kiekvienu atitinkamu kenkėju susijusias išvadas. Tos ataskaitos pateikiamos į 103 straipsnyje nurodytą elektroninę pranešimų ir ataskaitų teikimo sistemą, kurią tuo tikslu sukūrė Komisija.“;
- 3) 23 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
 - a) 1 dalies trečia pastraipa pakeičiama taip:

„Daugiametės stebėsenos programos parengiamos 10 metų laikotarpiui ir pratęsimos bei prireikus atnaujinamos dar 10 metų iš eilės laikotarpiams. Pirmasis laikotarpis baigiasi 2029 m. gruodžio 14 d.“;
 - b) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Gavusios Komisijos prašymą, valstybės narės praneša apie savo daugiametės stebėsenos programas. Tie pranešimai pateikiami į 103 straipsnyje nurodytą elektroninę pranešimų ir ataskaitų teikimo sistemą.“;
- 4) 24 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Kasmet ne vėliau kaip balandžio 30 d. valstybės narės praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie 1 dalyje nurodytos stebėsenos, vykdytos per ankstesnius kalendorinius metus, rezultatus. Tos ataskaitos pateikiamos į 103 straipsnyje nurodytą elektroninę pranešimų ir ataskaitų teikimo sistemą.“;
- 5) 30 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa pakeičiama taip:

„Tomis priemonėmis atitinkamais atvejais konkrečiai kiekvieno atitinkamo kenkėjo atžvilgiu įgyvendinama viena ar kelios iš 28 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a–g punktuose nurodytų nuostatų. Tai gali būti to kenkėjo buvimo Sąjungos teritorijoje draudimas ir (arba) reikalavimai, susiję su augalų, augalinių produktų ir kitų objektų įvežimu į Sąjungos teritoriją ir vežimu joje.“;
- 6) 34 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Kasmet ne vėliau kaip balandžio 30 d. valstybės narės praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie 1 dalyje nurodytos stebėsenos, vykdytos praėjusiais kalendoriniais metais, rezultatus. Tie pranešimai pateikiami į 103 straipsnyje nurodytą elektroninę pranešimų ir ataskaitų teikimo sistemą.“;
- 7) 37 straipsnis papildomas šia dalimi:

„10. Tuo atveju, kai sodinti skirti augalai į Sąjungos teritoriją buvo įvežti arba joje vežami pažeidžiant 1 dalį, valstybės narės patvirtina būtinas priemones, kaip

nurodyta Reglamento (ES) 2017/625 66 straipsnio 3 dalyje, ir, naudodamos 103 straipsnyje nurodytą elektroninę pranešimo ir ataskaitų teikimo sistemą, apie tą pažeidimą ir tas priemones praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms.

Valstybės narės apie tas priemones taip pat praneša trečiajai valstybei, iš kurios sodinti skirti augalai buvo įvežti į Sąjungos teritoriją.“;

8) 42 straipsnio 1 dalis papildoma šiomis pastraipomis:

„Komisijai pagal 105 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotąjį aktą, kuriuo šis reglamentas papildomas nustatant didelės rizikos augalų, augalinių produktų ir kitų objektų įtraukimo į sąrašą procedūrą.

Toje procedūroje numatomi visi šie elementai:

- a) atitinkamų didelės rizikos augalų, augalinių produktų ir kitų objektų vertinimo įrodymų rengimas;
- b) veiksmai, kurių reikia imtis gavus tuos įrodymus;
- c) atitinkamo vertinimo procedūros;
- d) dokumentų, susijusių su konfidencialumu ir duomenų apsauga, tvarkymas.“;

9) po 42 straipsnio įterpiamas šis 42a straipsnis:

„42a straipsnis

Laikinos nukrypti nuo 40 ir 42 straipsniuose numatytų draudimų ir 41 straipsnyje nurodytų reikalavimų leidžiančios nuostatos

1. Nukrypdama nuo 40 straipsnio 1 dalies ir 41 straipsnio 1 dalies, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos laikinos nukrypti nuo 40 straipsnio 1 dalyje numatyto draudimo ir 41 straipsnio 2 dalyje nurodytų specialių ir lygiaverčių reikalavimų leidžiančios nuostatos, susijusios su konkrečių augalų, augalinių produktų ir kitų objektų, kilusių iš vienos ar daugiau trečiųjų valstybių, kurie kelia fitosanitarinę riziką, kuri dar nėra visapusiškai įvertinta, įvežimu į Sąjungos teritoriją.

Tais įgyvendinimo aktais:

- a) pagal II priedo 2 skirsnyje nustatytus principus nustatomos laikinos priemonės dėl tų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų įvežimo į Sąjungos teritoriją ir
 - b) iš dalies keičiamos atitinkamos 40 straipsnio 2 dalyje ir 41 straipsnio 2 dalyje nurodyto įgyvendinimo akto dalys, įtraukiant nuorodą į nukrypti leidžiančią nuostatą, susijusią su atitinkamu augalu, augaliniu produktu ar kitu objektu.
2. 1 dalyje nurodytos laikinos nukrypti leidžiančios nuostatos gali būti priimtos tik tuo atveju, jei tenkinamos šios sąlygos:
 - a) atitinkama trečioji valstybė pateikė Komisijai prašymą, kuriame pateikiamos oficialios rašytinės garantijos, kad prieš pateikiant prašymą ir prašymo pateikimo metu jos teritorijoje buvo taikomos priemonės, būtinos atitinkamai fitosanitarinei rizikai pašalinti, ir
 - b) atlikus preliminarų vertinimą nustatyta, kad tie augalai, augaliniai produktai ar kiti objektai kelia riziką, kurią, taikant vieną ar daugiau

priemonių, susijusių su atitinkama fitosanitarine rizika, galima sumažinti iki priimtino lygio.

3. Komisijai pagal 105 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotąjį aktą, kuriuo šis reglamentas papildomas nuostatomis dėl procedūros, kurios reikia laikytis siekiant suteikti 1 dalyje nurodytas laikinas nukrypti leidžiančias nuostatas. Tame deleguotajame akte numatomi šie procedūros elementai:
 - a) susijusių trečiųjų valstybių atitinkamų prašymų ir dokumentų rinkinių rengimas, turinys ir pateikimas;
 - b) veiksmai, kurių reikia imtis gavus tuos prašymus;
 - c) prašymų ir dokumentų rinkinių, susijusių su konfidencialumu ir duomenų apsauga, tvarkymas.
 4. Nukrypdamą nuo 42 straipsnio 2 dalies, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos laikinos nukrypti nuo 42 straipsnio 3 dalyje nurodytų aktų leidžiančios nuostatos, jei tenkinamos abi šios sąlygos:
 - a) atitinkama didelės rizikos augalų, augalinių produktų ar kitų objektų fitosanitarinė rizika dar nėra visapusiškai įvertinta;
 - b) dėl atitinkamų augalų, augalinių produktų ar kitų objektų dar nepriimtas įgyvendinimo aktas pagal 42 straipsnio 4 dalį.

Tuose įgyvendinimo aktuose nustatomos laikinos priemonės, būtinos atitinkamai fitosanitarinei rizikai sumažinti iki priimtino lygio, susijusios su tų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų įvežimu į Sąjungą.
 5. 1, 2 ir 4 dalyse nurodytuose įgyvendinimo aktuose nustatoma, kad atitinkama trečioji valstybė kasmet teikia atitinkamų laikinų priemonių taikymo ataskaitas. Jei atitinkamoje ataskaitoje daroma išvada, kad priemonėmis, apie kurias pranešta, atitinkama rizika tinkamai nepašalinama, aktas, kuriuo nustatomos tos priemonės, prireikus nedelsiant panaikinamas arba iš dalies pakeičiamas.
 6. 1, 2 ir 4 dalyse nurodytų įgyvendinimo aktų taikymo laikotarpis turi būti toks, kad pagrįstai būtų galima visapusiškai įvertinti visą fitosanitarinę riziką ir atitinkamų trečiųjų valstybių priemones, ir negali būti ilgesnis kaip penkeri metai.
 7. 1, 2 ir 4 dalyse nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 107 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.“;
- 10) 44 straipsnio 1 dalies a punktas pakeičiamas taip:
- „a) atitinkama trečioji valstybė, taikydama vieną ar kelias konkrečias priemones, kurias ji oficialiai kontroliuoja, užtikrina tokį fitosanitarinės apsaugos lygį, kuris yra lygiavertis specialiems reikalavimams, susijusiems su atitinkamų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų iš kitų trečiųjų šalių įvežimu į Sąjungos teritoriją ir (arba) vežimu joje;“;
- 11) 71 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:
- „2. Fitosanitarinio sertifikato skirsnyje „Papildomas deklaravimas“ nurodoma, kuris konkretus reikalavimas įvykdytas, kai atitinkamu įgyvendinimo aktu, priimtu pagal 28 straipsnio 1 ir 2 dalis, 30 straipsnio 1 ir 3 dalis, 37 straipsnio 4 dalį, 41 straipsnio 2 ir 3 dalis ir 54 straipsnio 2 ir 3 dalis, leidžiama pasirinkti iš

kelių skirtingų su tokiais reikalavimais susijusių galimybių. Nurodant tą informaciją pateikiama visa atitinkamo reikalavimo formuluočių.“;

12) 88 straipsnis papildomas šiomis pastraipomis:

„Komisijai pagal 105 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotąjį aktą, kuriuo šis reglamentas papildomas:

- a) nustatant augalus, augalinius produktus ir kitus objektus, kurie, nukrypstant nuo pirmos pastraipos, gali būti vežami Sąjungoje su augalo pasu, susietu su jais kitu būdu nei fiziškai pritvirtinus, dėl jų dydžio, formos ar prekybos tempo, dėl kurio toks pritvirtinimas yra neįmanomas arba labai sudėtingas, ir
- b) nustatant taisykles, kuriomis užtikrinama, kad atitinkamame augalo pase, nors jis ir nepritvirtintas, vis tiek būtų nurodyti atitinkami augalai, augaliniai produktai ir kiti objektai, naudojant specialų ženklą, lustą ir (arba) duomenų bazę.“;

13) 99 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Komisijai pagal 105 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant elementus, nurodytinus oficialiuose patvirtinimuose, išduodamuose augalams, augaliniams produktams arba kitiems objektams, išskyrus medinę pakavimo medžiagą, siekiant įrodyti, kad įgyvendintos pagal 28 straipsnio 1 arba 2 dalį, 30 straipsnio 1 arba 3 dalį, 41 straipsnio 2 arba 3 dalį, 44 straipsnį arba 54 straipsnio 2 arba 3 dalį priimtos priemonės.“;

14) 103 straipsnio pirmas sakiny pakeičiamas taip:

„Komisija sukuria elektroninę pranešimo sistemą, kuria valstybės narės teikia pranešimus ir ataskaitas.“;

15) 104 straipsnio pirmos pastraipos pirmas sakiny pakeičiamas taip:

„Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos konkrečios taisyklės, susijusios su 9 straipsnio 1 ir 2 dalyse, 11 straipsnyje, 17 straipsnio 3 dalyje, 18 straipsnio 6 dalyje, 19 straipsnio 2 dalyje, 28 straipsnio 7 dalyje, 29 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje, 30 straipsnio 8 dalyje, 33 straipsnio 1 dalyje, 37 straipsnio 10 dalyje, 40 straipsnio 4 dalyje, 41 straipsnio 4 dalyje, 46 straipsnio 4 dalyje, 49 straipsnio 6 dalyje, 53 straipsnio 4 dalyje, 54 straipsnio 4 dalyje, 62 straipsnio 1 dalyje, 77 straipsnio 2 dalyje ir 95 straipsnio 5 dalyje nurodytų pranešimų teikimu.“.

2 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

1 straipsnio 11 punktą taikomas nuo... [6 mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos].

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė